

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponta, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

Égész évre 10 ft —

Félévre 5 ft —

Negyedévre 2 ft 50

Egy hónapra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábspeticior egyszeri beiktatásáért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 50 kr

Nyitlér 4 hasábspeticiorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Csütörtök, nov. 20.

228. szám

A mi elkerülhetlen.

(—o—) Mikor az emberek kész akaratlan tudatlanokká teszik magukat. Csak a delegációban elmondott szónoklatokat kell meghallgatni. Egy Apponyi, egy Szilágyi Dezső, mennyire igyekeznek oly látszatot adni a dolgoknak, mintha az európai haladásról nem bírnának tudomással s csakis ez a mi közös hadügy-miniszterünk igyekeznék a nagy prédasággal és tömérdek ujítással, míg Európa többi hatalmai megvannak elégedve az-
al, a miök van, és nem érznek magukban a további haladásra semmi vágyat. És mintha az a haladás olyan volna, mint a koldus, ki ha ajtónkon bekopogtat, adunk neki ha akarunk, ha pedig nem, elutasítjuk goromba szóval, s ő meg tovább a nélkül, hogy háznak fedelébe ütközött volna. Szóval úgy tesznek, mintha azt hinnék, hogy a haladás csak luxus, és nem kényszeríttség.

De hiszen, hogy példákat hozunk fel, ime ott van a tonkingi hadjárat, hol egy maroknyi francia hadsereg a világ legnagyobb és népesebb államának portájára lép, a hol egy 36 millió ország az ő 36 ezer főből álló expedíciójával száz mérföldek távolában, az anyaföldtől tengerek által elválasztva, 400 millió embernek otthona előtt lobogtatja zászlaját, s a négyszáz millió ember fejdelme meghunyászkodva alkudozik a porszemmel, s a nap utódjának, a meny és csillagok hatalmas unokájának a porszem diktál. — És ott van a roppant India, mely fölött az aránylag kis Anglia uralkodik. Ott volt a kis angol hadsereg, mely tönkre tette az Arabi basaraját; s ott van Gordon, a tengeri pusztaságnak s a mahdi tengernyi seregének közepette, minden más érintkezéstől tökéletesen elzárva, idegen ég alatt az idegen földön, hol ellensége még a fűszál is, és négy ezernyi kis csoportja száz-
ezrekekkel néz farkas szemet. És mi az, a mi nekik a csodálatos, emberfölöttinek látszó hatalmat adja, a mely hatalmat

Apponyi uramék fitymálnak, s mint koldust akarják elparancsolni az ajtó elől; mi ez, a mi e maroknyi népet milliók és százmilliók felett teszi urrá, s óvó szárnyait a neki hódoló kis csoportok felett terjeszti szét; mi az, a mi az emberiség czélfának felismerőit azok fölé emeli, kik az emberiség isteni hivatásával dacolni akarnak és merészkednek? Hat a civilizáció! Ki volna más? A civilizáció, melylyel lépést tartani nehéz, de a melytől elmaradni pusztulás.

És ha a civilizáció a hadseregek-nél folytonos ujításokkal lép elő, ezen akaratának nem engedelmessé válni, mint elmaradni és elmaradva a legyőzöttek igájába görnyedni. Csak egy lépés-maradjuk el és már tizet kell lépniünk, hogy ez egy lépést kipótöljük. Nem az tehát a prédaság, a mit a hadügy-miniszterium tesz, hogy fokról-fokra lépést akar tartani a haladással, hanem prédaság, megengedhetetlen hanyagság, könnyelmű vétkelés és hazafiatlanság lenne ugy tennie, a mint az a delegációk ellenzéke javasolja: hogy t. i. maradjunk el.

Hanem persze, könnyű nekik javasolni. A rövid eszetűeknek, híg agyvelőjűeknek talán még tetszetik is, őket pedig nem terheli, illetőleg nem terhelné semmi felelősség. A baj mindössze is a birodalom, és a birodalom népeire lenne, ők pedig, a hősök, csak még jobban igazgatnának a kormány ellen, mely a birodalmat szomorú és veszélyes válságba taszította. Hogy verné majd akkor az ő sovány mellét Apponyi Albert és az ő nagy keblét Szilágyi Dezső, hogy le az olyan kormányval, mely a nemzetet ily vész-es örvényekbe sodorta, és kész akaratla ásta meg az ő sirját. Ezek lemeűek a mérsékeltre fényes napok! mily lakomat csapna a róka a varju által eljött sájtól, ha Aesopus régen meg nem írta volna e történetet. De hogy mennyire megírta s hogy róka koma az ő politikájával mennyire meggy, ám tekintsetek végig a mérsékelt ellen-

zék sorain, s látni fogjátok a pusztulást, hol már csak e két sphinx kimagasló alkja feketelik, néha persze a feje tetején, amilyen t. i. a „fata-morgana“ járasa.

— A főrendiház reformja. A képviselőház huszonegyes bizottsága a főrendiház reformjára vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását tegnap (szerdán) délután megkezdte.

— A kiállítás elhalasztása. Az 1885. évi budapesti általános kiállítás országos bizottságának elnöke, Matlekovics Sándor kereskedelmi miniszteriumi államtitkár a következő nyilatkozatot teszi közzé:

„Az utóbbi napokban felmerült hírek ellenében a kiállítás érdekében ezennel kijelentem, hogy a kiállítás elhalasztásáról egyáltalán szó sem lehet. Budapest, 1884. november 18-án. Matlekovics, államtitkár, az országos bizottság elnöke.“

Protestáns egyház és felsőház.

III

A „P. Napló“-ban közöltett máodik cikkében F. ur megmondván, hogy a magyar prot. egyház még nem bír a vallásszabadság elviseletéhez szükséges anyagi erővel, elvi álláspontjának fenntartása mellett egyelőre hajlandó oportunitásból engedni. Ha az állam — ugymond — előbb létre hozza a viszonyosság helyett az egyházak teljes jogegyenlőségét, ha megszünteti a róm. kath. egyház uralkodó jellegét, tisztába hozza a vallás- és tanulmányi alap kérdését, az 1848. 20. t. ez végrehajtásával magához veszi a prot. egyház szükségletei fedezését; akkor, a szabad egyház elvének megvalósítására alkalmas időpont elérékéig, am üljének bent a felsőházban a kath. püspökökkel egyenlő alapon és a kellő eszközök birtokában, prot. püspökeink és főgondnokaink, nem bánja. Nem bánja, noha nem kívánja, mert, „habár a teljes jogegyenlőség alapján meggyünk is be a felsőházba: csak távolabb vetjük az idők amaz óhajtott teljességét, s ellentétben a ref. egyház puritán jellemével s evangéliumi alapjával, tényleg szövetségeseivé és érdektársává leszünk a világi hatalmat minden áron megtartani törekvő r. kath. hierarchiának.“

Boesánat az udvariattlan öszinteségért,

ez halmaza az ellenmondásoknak, tetézve még egy ellenmondással, midőn ugyanazon cikk valamivel alább már egyenesen kívánja, hogy ha az a jogegyenlőség meglesz, a ref. egyház bent legyen a felsőházban, mert „mint a magyar nemzet közelet és művelődés egyik fontos tényezője a maga befolyását nem nullifikálhatja addig is, míg magasabb elveinek kivételére szerencsésebb idők érkezenek el.“

Mellőzve a viszonyosság és egyenlőség közötti tarthatatlan distinciót, kérdjük: mit ért cikkíró a kath. egyház uralkodó jellegének megszüntetése alatt? Ha ezen egyház közjogi kiváltságainak megszüntetését érti, akkor nem volna szabad oly vehemens módon elleneznie a felsőházi törvényjavaslatot. S ha, a mint látszik, többet, ha olyasmit ért alatta, hogy azonkívül szűnjék meg mindaz, a min a kath. egyház suprematiája alapszik, akkor következtetésül letérnie elvi álláspontjáról. Mert az a magyar ref. egyház, mely birtokában mind annak, a mit F. ur a „jogegyenlőség“ alatt ért, már idáig jutott el, bizonyosan megbírná a F. ur erőbeszése szerint is a „vallásszabadságot.“

Annál kevésbé járja avval az elvi szempontból oly könnyedén e banni, mert ha csakugyan igaz az, hogy az egyházak világi, különösen felsőházi szereplése elvileg ellentétben áll a ref. egyház puritán szellemével, s azon magasabb küldetésével, hogy még a kath. hierarchiát is visszautalja az evangéliumi alapra, a melyen ez van felírva: az országom nem e világból való“ akkor semmi szin alatt sem volna szabad F. urnak megengedni azt, hogy ez az egyház oportunitásból és anyagi előnyökért, ha csak egy percze is szövetségesevé érdektársává váljék egy evangéliumellenes hierarchiának, s ez által még távolabb vesse az idők ama várt teljességét. Egyház, mely ilyen ellentétet képes volna megtűrni szellemében gondolkodásában épen nem puritán, sőt nagyon is e világból való szellemről, gondolkozó sról tesz tanuságot.

Ha pedig F. ur elfogadja az oportunitás álláspontját, és „a magyar ref. egyháznak, mint a nemzeti közelet és művelődés egyik fontos tényezőjének, befolyása a felsőházba sem lehet nullifikálva“ akkor megint ellenmondás, mert az alapul elfogadott oportunitással ellenkezik nullifikálási és tényező most mikor az a jogegyenlőség kihívásában is szolgálatot tehetne, ellenben felszabadítani majd akkor mikor már minden meglesz nyerve, a mi egyáltalában megnyerhető.

Maga ezen utóbbi u. u. oportunitási

— Talán elég volna, ha nem sejtették, hogy van más valaki, a ki tetszik.

Piroska arca langba borult, aztán hirtelen elhalványult.

— Ki az? — susogta.

— Majd megtudják. Nem lesz nehéz kitalálni. Nagy vakaság kellett hozzá, hogy idáig is nem látták.

Piroska megragadta nővére kezét.

— El akarsz arulni?

— Miért arulnálak el? — viszonzá vállát vonva Leontine. — Mi hasznom lenne belőle.

— Hát miért akarsz erővel férjhez adni ahoz, a kit nem szeretek.

— Meg akarlak menteni.

Piroska kétédeve tekintett néjére.

— Lásd, — szót Leontine, — csak egy hajszalon függ sorsod. Én evatkozom szived ügyeibe. Csodálom választásodat; de hát azért a te dolgod. Nem kérdezem, hogy mennyire vagytok a nevelő ural? Lehet, hogy csak ártatlan enyelgés. De az az ember nagyon komolyan veszi. Nem félsz, hogy eláruljátok magatokat? Apánk már gyanakodni kezd.

Piroska ijedten takarta el arcát. Egész testében remegett.

— Én régóta figyelemmel kísérlek beneteket, — folytató Leontine. — De ne félj kis szerelmes galambom. Miért akarnálak én téged ahhoz erőltetni, a ki nekem nem kell? Csak azt tanácslom, hogy óvatos légy. Ha most egyenest visszautasítod Hodost Laci, apánk gyanúja megerősödik, éber figyelemmel fogják kísérni minden léptedet s az első tendő az lesz, hogy a nevelő urnak ajtót mutatnak.

(Vége köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

EGY SZÉPLEÁNY.

— Eltészés. —

Írta: VÉRTESI ARNOLD.
(Folytatás.)

Eltakarta arcát kezével s száraz ujjai közt mintha egy pár könyesepp gördült volna alá. Vagy talán nem jól látta Hodost Laci? A következő perczben már semmi megindulás nem látszott Leontine hideg fanyar arcán.

Beszélték aztán közönyös dolgokról. Leontine gondosan kerülte mind annak érintését, a mi arra emlékeztetné, hogy még az imént jegyesek voltak s mihelyt az ifju arra kezdte terelni a beszédet, Leontine mindjárt félbeszakította.

Hodost Laci megkönnyebbülve távozott. Nagyon félt e találkozástól, de most már megnyugtatta, bátorságot kapott több szőr is eljűnni, Leontine okos leány, a ki alkalmazkodni tud a helyzethez.

Nemsokára bizalmas, barátságos lett a viszony köztük ujra, mint volt eljegyzésük előtt.

— Látja Laci, — szolt egy nap Leontine, — én mindig éreztem, hogy ez a házasság nem nekünk való. Belejöttünk volna, magunk se tudjuk hogy Talán én voltam oka, azt hiszem. Ne is szóljon. Adjunk hát, hogy megszabaduljunk ettől.

Ugy beszélt eljegyzésükről mint valami bohóságokról:

— Milyen jó, hogy még elég korán eszünkre tértünk.

Egyszer mikor a szokottnál még gyöngébb és betegebb volt, megfogta az ifju kezét: — Legyen öszinte Laci. Ugy e hogy szerelmes Piroskába?

A fiatal ember zavartan tiltakozott, de piruló arca elárulta.

— Miért tagadja? Régóta tudom, — szolt a leány.

Hangja rekedt, susogó volt, keze lázasan forró. Az ifju nem mert szemé közé nézni, lesütötte fejét.

Pedig talán jó lett volna, ha látja azt az eltorzult arcot, azt a göresös vonaglast a halvány ajkakon, a gyűlöletet, mely a megtört fényű szemekből világot.

Egy darabig hallgattak mindketten. Leontine szólat meg először, legyözve lázas fölindulását:

— Az én életem isten tudja meddig tart. Szeretném megérni még az esküvőjüket, Laci.

Hodost Laci szabadkozott:

— Az esküvőmet? Kivel?

Leontine mosolyt erőltetett arcára.

— Ej ne, titkolozzék. Miért nem kéret meg már Piroskát.

A szégyen érzete küzdött a fiatal ember kebelében egy ideig.

— No Laci, az én kedvemért.

— A maga kedvéért nem bánom, — szolt a fiatal ember végre vállalt vonva.

De még egy aggodalma volt; Piroska kaczerkódott ugyan kissé vele, mint a többivel, egy egy hamis pillantást vetett ugyan rá, egy-egy nyájas szót intézett ugyan hozzá, de nem tudta Laci, vajlon merhet-e azért mint kérő nála föllépni?

— Hogyne merhetne! — biztató Leontine. — Nyolczszáz hold a legnyedén viszsza? Aztán hozzá még a legjobb táncos, a legjobb kocsis az egész vármegyében. Ki tud ugy hajtani négy lovat? Aztán kinek az agara nyerte el tavaly is a billikomot?

Hisz ez mind igaz, Hodost Laci nem

is tartja magát az utolsóknak: de Piroskával soh sincs tisztában az ember.

Leontine magára vállalta, hogy ő majd tisztába hozza a dolgot.

Tisztába hozza annyira, hogy mikor Hodost Laci mint kérő előáll, Piroska nem mond nemet. A szülők szívesen beleegyeznek, Hodost Lacinak szép birtoka van, családja ellen sem lehet kifogás, régi törzsökös család a megyében, a nagyapja alispán volt.

Gárdonyiúé ugyan kissé megütközik azon, hogy előbb a nagyobbik leánynak volt a vőlegénye, most meg a kisebbiké legyen; de férje fölvilágosítja, hogy azon nincs semmi megütközni való, a fiatal ember ragaszkodik a családhoz s az anya is levetkőzi csakhamar aggodalmát. Hát isten neki, nem bánja!

IV.

Piroska és Leontine közt a mi eljegyzés előtt történt, arról a boldog vőlegény mit sem sejtett. Esze ágában sem fordult meg, hogy a szép leány, mikor néjje először említette neki a dolgot megvető kacagással utasította vissza azt.

— Nem, Leontine a te őeska keztyűidet, a miket te eldobsz, nem húzom föl én. Köszönöm a vőlegényt, a kit nekem szántál. Leontine erősen kezei közt szoritotta testvére kezét s nagyon komolyan mondta neki:

— Meg fogja kérni kezedet, arról már én nem tehetek. Sokkal együgyűbb és szerelmesebb, mintsem vissza bírnám tartani. Feledned kell valamit s mivel igazolod szüleink előtt, ha elutasítod?

— Mivel? — kérde Piroska, büszkén fölvetve szép fejét. — Nem elég, hogy nekem nem tetszik.

Leontine halkán, de minden szót élesen kiemelve, viszonzá:

állás ellen nincs kifogásunk. A fennforgó és ehez hasonló kérdésekben magunknak valjuk azt, nem mint elvtagadó hasznosság, de mint ezen kérdések természetéből folyó, itt egyedül helyes mert természetes álláspontot. A látható egyházi nem egészen áll az, hogy nem a világból való. Ha tehát a világi külső lételeme vonatkozó kérdésekben világi tényezőkhöz számol a nélkül, hogy evangéliumi alapról letérne, nem tagadta meg láthatlan eszményét. Az ilyen opportunizmus, a maga helyén az egyházi név is létfeltétel.

Azokban nemcsak „noblesse oblige“ az álláspont is kötelez. Az opportunizmus állásponttal együtt el kell fogadnunk természetese consequentiáit is.

De szinte halljuk az ellenvétést: opportunizmus és tud a rendin messze menő opportunizmus két különböző dolog. Igaz, de hiszen mi nem is akarunk ez utóbbinak propagandát csinálni. Kívánságunk csak az, maradjunk a magyar prot. egyház 1848. és 1867-iki álláspontján. Küztudomású dolog, hogy prot. egyházunk fiai 1848-ban és 1867-ben éppen nem voltak tulzók az opportunizmusban.

Az, a mivel a kormány törvényjavaslata most kínál bennünk csak egy része ugyan az 1848. 20. t. cz. szerint követelhető jogegyenlőségnek, de e részt elfogadva jól használva, könnyebb lesz kivívni az egészet.

Ne kicsinyeljük a horderőt, melylyel birni fog prot. egyházunk főtisztviselőinek felsőházi tagsága mint bevégzett tény. E tény már magában is nem egy régi ellenséges pozíciót tesz meghaladó. S amennyiben jogainkat még tovább is küzdünk kell, szaporítja a győelem esélyeit. Fegyverkészletünk erős új fegyverekkel gyarapodik; a küzdelem szintere, előnyünkre változik.

Azt a nyilvánosságot és azt a sulyt, melyet törvényes igazunk dönthetetlen érveinek, az ország legfőbb tanácsában hangzatosak kölesőnöz, az egyházi gyülestermek és sajtnok soha sem lesznek képesek azoknak megadni.

Ha magunkat a felsőházból — duzzogva azért, hogy nem nyertünk meg egyszerre mindent, a mit kívántunk — kizárnók, ezzel ugyan egy lépést sem tennék előre, sőt magunkat szánászándékkal bénaságra kárhoztatva, csak ellenségeinknek tennék szolgálatot.

Nyílt levél a „debreczeni kataszterről“ szóló cikkre.*)

Tekintetes Szerkesztő Ur!

E folyó év nov. 17, 18. és 225, 226-ik számú becses lapjában közöltetett egy cikk — néhány szó a debreczeni kataszterről czim alatt.

Engedje meg tisztelt szerkesztő ur, hogy ezen cikk némi pontjára a magam véleményét lapjában elmondhassam, kijelentvén előre is, hogy nem akarok hírlapi polemiait, miután az nem kenyerem.

A tisztelt cikkíró az első közleményében igen alaposan és helyesen ösmerteti a nagy közönséggel, hogy mi hű története a kataszternek; sőt azt is elmondja, hogy miképpen nem lehet, s mi módon lehetne rajta segíteni, sőt elismeri, hogy ha a járási földadó bizottság által, gazdailag szakismerettel számtételleg megállapított tiszta jövedelem fokozat elfogadhatott volna részint a kerü-

*) A cikkíró felkért bennünket annak kijelentésére, hogy a mennyiben a hírlapi polemikába becsajtkozni nem akar, ez ügyben ez egyetlen és utolsó fűszóvalálása.

A kutyák veszélye és a víziszony.

(Rabies canina és Hydrophobia.)

Nagyfontosságú dolognak fogja elismerni mindenki, hogy a közönség azon betegség tüneteit lehetőleg ismerje, mely ha a kutya harapása által az emberre átterjed, annak menthetetlenül halálát okozza, mert ezen rettenetes betegség ellen mai napig nincs gyógyszerünk. Ezért oly fontos dolog, hogy az emberek az emberre való átvitelétől óvakodni.

Ezen óvakodás legegyszerűbben úgy lesz lehetséges, ha a veszélyes tünetek jól ismerjük, hogy ezáltal a veszélyes harapása által ránk háruló veszélyt idejekorán kikerülhessük. Az ilyen óvódelem a közönségnek többet használ minden rendőrségi intézkedésnél.

A közönség fogalmai egy veszélyes ebről sok tekintetben nem egyeznek meg a valósággal. Általában azt hiszik, hogy a veszélyes szájja mindig tájézik, nyelve kilóg, farka két hátulsó lába közé van húzva s az állatok csak egyenes irányban futnak és a víztől irtóznak. Ez nem így van; a tájékozás az állkapocs hűdésekor igen ritka, a víziszony pedig csupa emberről fordul elő.

A veszélyes tünetei ezek: Mikor egy betegség kezdeti állapotában van, már is jelentékeny és jellemző változás történik a kutya egész magaviseletében; rosszkedvű, haragos, nyugtalan lesz a különböző barátságos, engedelmis kutya is ura parancsát éppen nem, vagy csak kedvetlenül követi. A szem fölötti bőrt redőkbe húzódik s az állatnak sötét dult kinézetét kölcsönöz. Ha ilyes tüneteket veszünk észre

leti földadó — részint az országos földadó bizottság által, nem lett volna nagy ok a felszólamlásra.

Hivatkozik ez cikk író a törvénynek többször és arra, hogy a járási föld adóbizottságának mi a hatása köre, sőt azt is elmondja, hogy Debreczen város közgyűlése járuljon egy kérelemmel az országgyűléshez, hogy semmisítse meg Debreczenbe az összes kataszteri munkálatokat, vagy pedig a járás második osztályozási vidéke tiszta jövedelmi fokozata állapotok itt is meg, mert ez által lenne meg közelítve az igazság, de azt is mondja, hogy az meg nem adható a kormány által, mivel ezen intézkedés a tiszta jövedelem összegében igen nagy változást okozna; s midőn mind ezeket elmondja, ráter az egyéni felszólamlásra elmondja, hogy miképpen kell azt az egyes birtokosnak megtenni, s ha alapos a felszólamlás, el kell fogadni tekintet nélkül arra, hogy ha a tiszta jövedelem összegében ez által változás áll is be, mert azt a törvény úgy parancsolja.

De ezek után neki ront a járási földadó bizottság küldöttségének: hogy ő a cikkíró tudunkkal kofa beszéd módjára azt hallotta, hogy azon küldöttség tagjai úgy nyilatkoztak, hogy az egyéni felszólamlás nem ér semmit, mert a határunkon keresztül vitt osztályba sorozás helyes és hiba nélküli s így minden föld részlet meghagyandó azon osztályban a melybe tététt, — tanácsolja a járási föld adó bizottságnak, hogy válasszon más küldöttséget addig, míg a helyszínen az elbírálás meg nem kezdődik; pedig ha cikkíró alaposan akart volna a járási földadó bizottság küldöttsége ellen lépni, meggyőződhetett volna arról, hogy ezen kofa beszéd mennyire nem igaz, mert megnézte volna a jelen időben folyó felszólamlásokat, melyek között megtanulta volna saját földbirtokom osztályba sorozása elleni felszólamlásomat is, pedig én is egy tagja vagyok azon felszólamlási bizottságnak, melyet előleges elfogultsággal gyanusít, utasítást is ad cikkíró a felszólamlási küldöttségnek, hogy eljárásánál vegye figyelembe azon feltűnő esetet, hogy nálunk nyilvános árverésen van haszonbérbe adva 8 forintért olyan hold föld, mely 11 ft 50 kr jövedelem után van megadóztatva:

Ezen tanácsára cikkíró urnak csak azt válaszolhatom, hogy ha a járási földadó bizottság akkor, midőn a tiszta jövedelem fokozat megállapítása végett gyűlésezett, azt vette volna fel kiszámítás alapjául, hogy milyen és mennyi haszonbért fizetnek és vesznek egyes emberek, csak akkor lett volna a gazdának azon kellemes állapot, hogy nem kellett volna magtárt építtetni, hanem minden természetét — egyenesen az állam által állított magtárba szállítani, hogy az adója ki legyen fizetve. Ebből látszik, hogy cikkíró ur nem szerzett magának kellő tudomást az egész kataszterről, mert ilyen alapon kívánna a felszólamlásokat elűztetni. Azért legyen meggyőződve cikkíró ur, bárki legyen is, hogy cikkíró ur utolsó pontját, hogy az igazság mindörökké igazság marad, annyira osztom, hogy tekintet nélkül hatalomra, jó barátokra és atyánságra, mindenkor és minden eljárásom, különösen pedig a földek osztályba sorozás elleni felszólamlás elbírálásánál a törvény keretén belül, több éven szerzett gazdai tapasztalatom és lelkiismeretes meggyőződéseim szerint fogok eljárni, nem törődve azzal, hogy egyes hírlap tudósítók mit mondanak.

Végül pedig azt ajánlom cikk író ur-

azonnal a dologhoz értő állatorvoshoz kell fordulnunk.

A további lefolyásban az étvágy elromlik, a kutya többnyire émszethetlen dolgot harapdál, u. m. saját ürülékét, földet, fat stb., s ha valamit lenyel, fúldoklás, sőt gyakran hányás következik be. Fontos tünet azon belső aggodalom, mely az állatot elfogja, nem tudja mit tegyen, legjobban szert cöl és irány nélkül össze-vissza köbörögni, majd egy zuga húzódik, honnan hirtelen előugorva láthatlan dolgok után kapkod, mintha legyet akarna fogni. A szemlángoló lesz, a száj fél-húzódik, a torok száraz, vérvörös, s e mellett fellép a folyton növekedő harapási és veszekedési düh.

Az állat mindent, a mit lát meg akar harapni, a szőnyegét, ruhadarabokat, faedényeket széttepi. Azonban e harapási düh ritkán irányul az ember, még ritkábban saját gazdájára vagy azok ellen, kiket ismer. Ezeket kimélni igyekszik, kerüli őket, sőt néha még egészen barátságos és szelíd is lesz velük szemben. Azonban egymás után újabb rohamok lépnek fel, mindig nagyobb erővel, s végre az állat kimerülten nyulik el a földön, de ha haborgatják, azonnal felugrik és újra dühöng, harap, különösen ha egy másik kutya jön közelebe; ezt először megnyalogatja, s azután egyszerűen összetépi. A veszélyes hangja rekedt, siket, ugatása rövid vonításhoz hasonlít. Nyugtalan-sága köbörlésre ingerli, utközben, amit talál, azt megharapja. Menés közben hátsó testrésze gyengeséget vehetni észre, hátsó lábai reszketnek, meáéss bizonytalan, ingadozó, s végre csak vonszolja maga után teste hátsó részét.

nak, hogy jövőre szóbeszéd után el ne induljon.

Debreczen nov. 20. 1884.

Nánassy Ferencz

a debreczeni járási földadó bizottság felszólamlási küldöttség egyik tagja.

A nők és a munka.

(Gy. A.) Bizonyos tekintetben meglehetősen ellentétes fogalmak: a nő és a munka. Társadalmunk bizonyos osztályaiban legalább a nők vajmi keveset tekintenek a munkával. De ez osztályokban jobbra a férfiak is csak úgy idegenkednek a munkától, mint a nők.

Maga a természet elég világosan megszabja ugyan a nő hatás körét és megszabja munkája körét is, de az ember igen sokszor elter a természet rendelkezéseitől s a mi módra társadalmunk igen sok tekintetben homlok egyenest ellenkezik a természetességgel. A természet a nőt világosan a gyermek nevelés s a háztartás munkájára teremtette, de a társadalom hány nőtől tagadja meg a gyermek nevelés és háztartás munkájának lehetőségét?

Csak hogy viszont napszámosnőnek meg van adva a lehetőség s meg se végzi azt a munkát, a melyekre rendeltetve van s a melyet nála jobban senki sem végezhet el. Es ezek a nők éppen a magasabb, a mivel több körökhöz tartoznak.

Bármennyire óhajunk is hizelegni nőinknek, kénytelenek vagyunk rájuk bevallani, hogy legnagyobb részük az édes semmi tevé munkáját végzi. Mert az öltözködés, látogatás fogadását, látogatások tevést, színházba járást, zongorázást, olvasást és vételart — munkának csaknem tekinthetjük.

A statisztikai tudomány még hazánkban sokkal fiatalabb, semhogy minden kérdésre szolgálhatna adatokkal s így a ma magyar nők munkásságát sem ítéltük meg hiteles statisztikai adatok alapján, de meg vagyok győződve, hogy ha valaha elkészülnek azok az adatok, nem fogják viszonyainkat valami rózsás szíben feltüntetni.

Nálunk a nők munkaköre nagyon szűk, miután a társadalom előtételői számos munkaszakot a nők előtt hozzáférhetővé tesznek. Ha a külföldi állapotokat a magyarországgal összehasonlítjuk, úgy találjuk, hogy a barbárnak hirdetett Oroszországot is bizonyos tekintetben előbbre haladt, mint mi.

Oroszországban, Németországban s Franciaországban számos oly munkakör nyitva áll a nők előtt, melyek még nálunk elzárva. S Anglia és Amerika utólérhetően magasságban állanak fölöttünk.

America bizonyos mértékben talán túl is ment már e tekintetben azon a határon, a meddig a nők természetes munkaköre terjedhet, de Anglia megtartotta e határokat s ezért talán nem lesz érdektelene kissé részletesebben ismertetni az angol nők munkakörnyait.

Angliában a megélhetésnek éppen 349 módja van, s ezek közül csupán 70 életpálya van elzárva a nők előtt. Ez adatból is látható tehát, hogy Angliában a nők és férfiak egyenjogúsításából nem sok hiányzik már.

Anglia és Wales 17 637,164 nője közül mintegy 10 millió a legutóbbi népszámlálásnál semmiféle foglalkozást sem vallott be. De ha e 10 millióból 3/4 milliót levonunk, mint 15 éven alóli lánykát, aztán levonunk 4/5 milliót mint férjes nőt, akkor csak két millió 15 éven felüli hajadon nő marad foglalkozás nélkül Angliában.

Hogy különben Angliában aránylag még is oly sok nő áll munka nélkül, annak leg-

főbb magyarázatát szolgál az az általános jölét, melynek az egész ország örveid.

A munkás nők legnagyobb része Angliában nemének megfelelő munkát végez s csak kis arányú foglalkozik férfias munkával.

Igy noi bankár csak öt van, szobrász 16, lókupez 5, marhakereskedő 25.

Az irodalommal mindinkább több nő foglalkozik Angliában s már a hírlapirodalom szolgálatában is sok nő van. Így 1871-ben még egyetlen hírlapi reparter sem volt a nők között, 1881-ben már 15 volt s e szám azóta csak szaporodott. Mig tulajdonképeni író nő Angliában jelenleg 133 van.

A beteg ápolás a nők egyik speciális foglalkozása s Angliában a kórházak betegápoló női, többszörösen felállulják a férfiapólokát; mig női arra mintegy 40—50 van Angliában.

A tanítói pályán és a színpadon is tul-sulyban vannak a nők. Mig ugyanis 47836 férfi foglalkozik oktatással, addig 124000 tanító nő van s 2197 színésznő 2368 színésznő játszik.

A dolgozó angol nők legnagyobb része mégis háztartási dolgokkal foglalkozik, a mi kitűnik abból az adatból, hogy 1 millió 230 ezer 406 női cseléd van Angliában s ezeknek fele 20 éven alul van. Angliában ugyanis a kissé mevelt és vagyonos családoknál is az asszony cselédet tart s így anyai cselédre van szükség, hogy Anglia maga nem is tud eleget termelni s évről-évre szaporodnak az idegen nemzetiségű különösen német és svéd cselédek.

A nők nagy kontingense foglalkozik ruha varrással is, számszerint 356000 nő.

S Anglia közérkölcösiségére kedvező világot vet, hogy igen kevesen úzik női közül azt a titkos foglalkozást, a melyet fájdalom Magyarországnak s különösen a fővárosnak számos szép leánya üz.

Napi hírek.

— A királyné elismerő okmányá

Simonffy Imrénéz. Volt alkalmunk látni azon díszesen kiállított díszokmányt, melyet Erzsébet királyné ő fensége Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterhez küldött A díszokmány szövege következő: „Mi Erzsébet ausztriai császárné és Magyarország királynéja a magyar országos (veres kereszt) segélyző nőegylet legfőbb védasszonya figyelembe véve Simonffy Imre a nevezett emberbaráti és hazafias egylet körül szerzett Nekünk tudomásunkra hozott kiváló érdemeit, azoknak méltó elismerésül és a jövőre való buzdításul az egyleti alapszabályok 33 §-a alapján ezen díszokmányt kiadását elrendeltük s azt sajátkezü aláírásunkkal elláttuk. Kelt Budálla 1884. évi október 19. Erzsébet.“

— A szathmári férfi dalegylet jón.

Pár év előtt látogatást tettünk Szathmáron, s ennek viszonzásul folyó évi Deczember hó 6-án szathmári daltestvéreink városunkba érkeznek, kiknek szives közreműködésével következő nap vasárnap este a Bika vendéglő dísztermében igen világotott műsorral vegyes hangversenyt rendezünk, melyet táncz fog követni. A hangverseny tiszta jövedelme fele részben a veres-kereszt-egylet fele részben a felolvasó kör javára fordítatik. Ezen előleges értesítésben is már tisztelettel felkértem a nagyérdemű közönséget, hogy tekintve egyfelől a jótékony célt, másfelől szathmári vendégeink szives látás szempontjából ezen-első nagyobb táncmulatsággal egybekötött hangversenyt minél számo-

nyelési göröskök lépnek fel. Ezen nyelési göröskök okozák főleg a víztől való iszonyodást. A betegség kitörésekor többször észleltetett, hogy a már beheggedt harapási hely viszketni kezd, a seb megnyílik s erős gennyedés áll be s a beteg majd mindig a sebtől kiinduló húzó fájdalmakról panaszkodik.

Később az izgatottság emelkedik, mely gyakran fokozott beszélési kedvben nyilatkozik, majd máskor valóságos dühöngéssé változik. Gyakran a beteg maga figyelmezteti a hozzátartozókat a roham közeledésére, hogy vigyázzanak, különben összeharapja, tépi őket. A halál előtt kevés idővel a tünetek lanyhábbak lesznek, a beteg égető szomját csillapítani képes s gyakran teljes öntudattal vesz bucsut övétől s ezután csakhamar beáll a halál.

Ezen iszonyú betegségnek gyógyszeres nincs, ezért az óvó rendszabályokat kötelezősügnk volna a legszigorubbán megtartani. E rendszabályok röviden a következőkben foglalhatók össze:

1. A közönség ismerkedjék meg a betegséggel, a mennyire lehet.
2. A kutyák számának leapasztása.
3. A szájkosár-kényszer.
4. A gazdátlan kutyák elpusztítása.
5. A harapási seb gondos kezelése, a mi erős kiegészítől, kimetszésből áll. A sebet sokáig (6 hétig) nyitva kell tartani, hogy gennyedjen s a mérget eltávolodjék. Cél-szerű a friss sebből a vért azonnal kiszívni, amit legjobban, ha a megharapott maga tesz, mert ő már ugyanis veszélynek van kitéve.

sabban látogatni kegyeskedjenek. — Lengyel Imre dalegyleti elnök.

— Gr. Degenfeld József a mi főispunk a református egyetemes konventen, ép úgy, mint Debreczen város és Hajdumegye tanácsstermeiben és közéletben, szintén kiváló szerepet visz. Így például a keddi tanácskozáson a konventi bíróság tagjává választott a beadott 32 szavazat közül 29-czel. A konvent közjogi és közigazgatási bizottság ülésén, mely Fejes Istvánnak a reformátusok főrendiházi képviselője kérdésében előterjesztett újabb pozitív indítványa telett tanácskozott, részt vett a megindult vitában. Fejes István indítványa szerint ugyanis a konvent kimondaná, hogy megmaradva az 1867-iki egyetemes konvent álláspontján, nem helyesli, hogy a felsőházban a hitfelekezetek képviselői helyt foglaljanak, kivánja azonban, hogy e tekintetben a hitfelekezetek közt kivétel ne tessék s ha ott más hitfelekezetek képviselői vannak, a képviselők joga az ág. református egyháznak is megadassék. Szemben a főrendiház reformálásáról szóló törvényjavaslatnak propositójával, mely a református egyház felsőházi képviselőit a püspököket és főgondnokokat jelöli meg, az indítvány azt kívánja, hogy a református egyház alkotmányának megfelelően a képviselők megválasztása az egyházkerületekre bízassék. Degenfeld József gr. ehhez hozzáadóván, csupán elviseletpontból helyeselte azt a telfogást, hogy a hitfelekezetek képviselői a felsőházban egyáltalán ne foglaljanak helyet. Az indítvány második részéről kijelenté, hogy azt nem fogadja el. Azon, Kun Bertalan püspök által felvetett kérdés tárgyalásánál tartott beszédében pedig, hogy t. i. mi történjék az orsz. közalpap bevételeivel azon elvhez csatlakozott, hogy a felesleg a jövő évi számlára irassék át.

— Eljegyzés. Gottlieb Ferencz városunk egyik jeles ifja m. kir. mérnök a m. kir. államvasutak gépgyárában, — eljegyezte Budapesten Barcsay Luiza kisasszonyt az orsz. színi tanoda nagytehetségű végzett növendékét és a budai várszínház tagját, ki a színi pályától végleg visszavonult. A kisasszony egyike a főváros ösmertes szépségeinek. Zavartalan és igaz boldogságot kívánunk a mély szerelemből kötött frigyre.

— Színház. A tegnap felelevenített „Kornevillilei harang” cz. operett ismét megtette kötelességét; szép számu közönség vonzott aszínházban, mely a szebbnél szebb zenerészeket mindvégig élvezettel hallgatta. A főbb szerepek: Germanie (Halmainé), Gáspár apó (Németh), Grenicheim (Horváth) és Henry (Kiss Mihály) a régi kezében voltak. Osmert alakítások, melyről bárki is el fogja ismerni, hogy teljesen megütik a mértéket. Serpolettet Erdelyi Marietta személyesítette erős tülhajtással, melynek természetes következménye a visszatetszés. Játéka, taglejtése minden erőltetett volt. Es a milyen alakítása, olyan volt éneke is. Helyenként, mint például a esigerdalban oly rögtönzéseket engedett meg magának, melyek ellen a mit sem gyanító Planquette nevében protes tálnunk kell. A kifogástalanul működött férfiar mellett a női kar tegnap eltüpört.

— A Telegdi-féle furdóintézet kázantisztítás miatt néhány napig zárva van. — Próba bál. Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint folyó évi december hó 6-án a „Koronában,” az első tanfolyam bevégezésül összes tanítványaimmal próba bált s ezzel egybekötve tánc estélyt rendezek, melyre a meghívók jövő héten lesznek szétküldve; ezáltal bátorodom felemlíteni, hogy a második tanfolyam december hó 10-én veszi kezdetét, melyre a beiratkozásokat mai naptól elfogadom, teljes tisztelettel Alföldi Károly tánc tanító. Lakásom rózsater 15-dik szám.

— Új zeneművek. Tábarszky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: „Négy zenemű” szerzi Ábrányi Kornél. 1. sz. Magyar Rhapsodia (16-ik magyar ábránd) Nincsen annyit tenger csillag. Barna legény. zongorára 1 frt 50 kr. 2. sz. A Hegedős (Hevesi József) Ballada magyar irányban énekhangra zongora kísérettel 80 kr. Távol tőle ábránd kép Suite de Valse, zongorára 80 kr. 4. sz. Három eredeti dal, énekhangra zongora kísérettel a) Csillagos az ég (Gyulai Oái) b) Az édes amának piros a virága (Imrei) c) Holdas éjben (Komócsi József) 90 kr. A négy szám ára összesen 4 frt.

— „Nora” Csiky Gergely új drámája ma adatik először színpadunkon. A színházi jegyek kelendőségéből ítélve az érdeklődés igen nagy Csiky új darabjára, mely az ideai akadémia Karácsonyi-pályázatán a 200 darab aranyért versenyzett, két bírói érdemesnek is tartotta a jutalomra, de három ellene volt és nem nyert. Csiky e darabban nem szokott környezetében jelenik meg, az életképes tartások közt, hanem a történet komoly háttérre előtt gyűjt össze a múlt századból magyar viselétű és roccoco alakokat a bécsi udvar fényes világában. Ez még inkább képi, s a drámai események is egyes képek sorozatában következnek. A regényes történet gondosan, költői nyelven van megírva, a hatás eszközeit bőven használja az érdekes, jól játszható alakokat nyújt a színészeknek, csattanós jeleneteket a közönségnek. A darab Bécsben játszák, a Rákóczi-fordalom lezajlása után, mikor a bécsi kormány mindent elkövet, hogy a magyarokat

megnyerje szép szóval, ezimekkel, udvari étellel, házasságokkal. Nóra, az ételmezési tisztból dicszadag lovagrá lett parvenu leánya is arra van kizemelve, hogy egy előkelő magyar urat, Szerémit, az udvarhoz bíróssalje keze által. Nóra, azonban Rolandot, Albano herceget szereti, de büszkeségben megsértetvén, mégis férjhez megy Szerémihez. Régi szerelme azonban újra föléled, és Szerémi párbajban öli meg Rolandot. De Roland halála politikai gyilkosság színévi bir, mivel Szerémi az igazi okot nem akarja bevallani, s ezért halálra ítélik. Nóra ekkor bevallja, hogy miért kellett Rolandnak meghalni; Szerémit tehát fölmentik, de Nóra megmérgezi magát.

— Betörés. Fráter Kálmán érsemjéni birtokos pinceszét f. hó 6-án ismeretlen tettesek feltörték s abból egy hordócska szilva pálinkát, egy bodon zsirt, egy zsák almát vittek el, azonkívül a boros hordókat is megdémálták.

— Fegyverek tisztogatása. Az oly fegyvereket, a melynek csővébe ölom illepedett le, a következő módon lehet a legelőszerebben kitisztítani: Ha a puszka előltöltött, akkor bedugjuk a lyukat, amely a gyújtóval összeköttetésben áll, viaszszal; ha pedig hátul töltött, akkor az alsó nyílást parafa dugóval bedugaszoljuk. Ezután egy kevés higanyt eresztünk a csőbe, és miután a másik nyílást is parafával elzártuk, a csövet néhány percig erősen rázogatójuk. A higany az ölommal amalgamná (higany fonsorrá) változtat és a cső ismét előtiszta lesz, mintha csak új volna. Ugyanazt a hlganyt még többször is lehet használni, ha ugyanis a higany fonsort ború ajsátoljuk, a mikor is az ölom a borben hátra marad.

— A magyarországi bejegyzett cégek: „Schematismus der protokollierten Firmen in der oesterreichisch-ungarischen Monarchie II. Ungarn, Kroatien und Slavonien” czim alatt az osztrák-magyar bank vezérlőkárságának kidolgozásában épen most jelent meg egy mű, mely az érdeklőkörökben bizonyára a legélelőbb megelégedéssel fog fogadtatni. A nevezett „cég-tár” (melynek első kötete Bécsnek és alsó Ausztriának bejegyzett cégeit foglalja magában, megjelent 1883. január hóban, a következő adatokat tartalmazza. Részvénytársaságoknál: cég, engedélyezés kelte, bejegyzési, kelet, székhely a vállalat célja, működési időtartam, részvény-tőke, kormányzat, a cégejegyzés módja és a hirdetések módja; bejegyzett szövetkezeteknél; ugyanezen adatok — a toke kivételével; személyes cégeknel: a cég szöszertíri tőkevege, cégtulajdonos, nyilvános társ, a cégejegyzés módja, meghatalmazott cégevezető, házassági szerződés bejegyzése. Első izben történi most, Ausztria-Magyarországon egy ily — a legkisebb részletekig alaposan és pontosan szerkesztett cégtár megjelenik. Az osztrák magyar bank sürgős szükségletének kielégítésére létesítve — minthogy a bank az egész monarchiát felölelő váltó lezámtólas i üzletében épen ily cégtár hiányában — lépten nyomon akadályozva találta magát: hivatva látszik e mű, minden bank és lezámtólas i üzlet részére — az üzletvilágnak általában, ügyvédeknek stb. nélkülözhetlen segédeszközzé válni. Ennek ilusztrálásául pédanak felsorolunk az előforduló esetek tömegéből két legeklatánsabbat. Brug, váltó elfogadó ellen váltóper indítandó. A törvény. szék a fizetési meghagyást akkor fogja kiadai, ha határozottan állíthatatik, hogy Brug A bejegyzett cég; máskülömben a panaszos kénytelen lesz az elfogadó teljes előnevét kipuhatolni, mi sok esetben csak nagy idő veszteséggel eszközölhető; időközben a váltó szükölködővé is válhat. A másik eset: Berg és Schifff váltóelfogadók beperelendők. Ha nem állíthatik határozottan hogy ezen nevek egy bejegyzett céget jelentenek akkor a törvényszék részéről nemcsak fizetési meghagyás nem adatik ki, hanem tárgyalás is azon esetben tüzetik ki, ha mindkét elfogadó előneve és még az is bejelentetik, hogy a kettő t. i. Berg és Schifff közzül melyik írta a váltót? Tehát még akkor is, ha ezen sokszor komplikált nyomozások szerencsésen megjutettek, a törvényszék a leghosszadalmasabb eljárást fogja elrendelni és ezenfelül nem fog mindkét adós fizetésre kötelezteni, illetőleg nem a társasági vagyona hanem csak annak személyes vagyona fog lekötöttnek tekinteni, ki a váltót tényleg aláírta. Mindez könnyen kikerülhető, ha a cégtár segítségével az adós mindjárt ab ovo mint bejegyzett cég jelöltetik meg. Másrészt pedig egy váltóadás nevének a cégtárban elő nem fordulása — tehát egy be nem jegyzett váltóadás — figyelembe vehető azon egyén által kinek ily váltózámtólasra, fizetésre stbre kínálattik. A mű az osztrák-magyar bank kiadásában jelent meg. (Megrendelhető: Hölder Alfréd, k. Hof-und Universitätsbuchhändler, Bécs, ára kötvé 5 frt. Ennek folytatólagos kiegészítését képezi az 1884. október 1-től minden hó L, 10. és 20-án megjelenő „Central-Anzeiger der handelsgerichtlichen Eintragungen in der österreichisch-ungarischen Monarchie”

— A jó fűtés títka. Hideg világot, s igazság szerint most köllene megadni mindazt a tenger sok ígérteit, amit az ember a nyáron azzal odazott el, hogy „majd ha fagy?”. Ki szokszor szabta ezt a hüvös batáridót, most magára vessen, amiért addig fűstötte falha az ördögöt, míg végre megjelent. Mert vigasznak nagyon es-kély, hogy a hid g falha

fűtés nélkül is megjelent volna, valamint hogy nem is ez a tulajdonkép való bak, de az, hogy nem akar egyhamar odább állani. Számolni kell tehát vele, mint a tulságosan ragaszkodó vendéggel, ki megköveteli, hogy terítsenek számára az asztalnál, s mindennap részt kíván magának az ebédünköl. Szép tőle külömben, hogy nem nagyon válogatós s megeszik mindent, bárha legjobban a fát és a szemet szereti. Gazdasszonyaink tudják, s e tudomány, mint mondják nem a legnagyobb gyönyörűsögre szolgál, hogy étvágya ugyszólván határtalan s csak ideig-óráig csilapítható. Azok a boldogok, kik köbbsméterekben beszélnék, mikor fáról van szó, nemsokat tördnek vele, de akik néha a szájuktól vonják meg, amit a kályhának adnak? enni, azok bizonyára sokszor gondolkoztak már föléle, hogy miben áll a jó fűtés títka? Vagy is hogy mi módon lehet a legkevesebb fával legtöbb meleget csinálni? Elején kezdve a dolgot, az első a legfontosabb kérdés a fűtés körül az, hogy miképen esik legügyesebben a befűtés? mert az már jelentékeny megtakarítás, ha az ember gyorsan tud meleget csinálni. Erre vonatkozólag azt a tanácsot adhatjuk, hogy befűtésekor az ablakot ki kell nyitni a szobában egy-két percere. Igaz, hogy ekkor a külső hideg behatol, de oly vig tüzet eszt a kályhában, hogy amint a réven vesztettünk, az bőven megkerül a vámon. Ha kiinn nincs nagy hideg akkor állandóan nyitva tarthatjuk az ablakot egy-két ujjnyira. Ezáltal igen kellemes tiszta levegőre teszünk szert a szobában, gyöngékedő vagy beteg emberre az ilyen levegősere többet ér az orvosságnál is. Ha kis gyermek van a háznál, a bölesőt sohasem szabad a kályha közelében hagyni, mert ott a sugárzó meleg főfájást okozhat. Hanem ha azt akarjuk, hogy jó melege legyen a kicsinek, inkább a zárt ablak felé közeledjünk vele, a légnymás ugyanis arra veszi az irányát, s így a szobában ugyanis az az irányát, s így a szobában az ablakok közelében van a legnagyobb fokú egészséges meleg. Kissé lehetetlenül hangzik ugyan, de vagy kísérletet kell tenni, vagy meg kell benne nyugodni, hogy így van. — Egyebekre nézve számos jó tanács a szolgálatnál, legalkalmasabbnak véljük azonban egy híres berlini orvos szavait ismételni, a ki azt állította, hogy a jó fűtés títka a jó kályha. De hát a kinek nincs jó kályhája? Az tegyen le arról a reményről, hogy sok jövedelme lesz abból, amit a télen fán és szenen megtakarít.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata.)

BUDAPEST, nov. 20. A képvise. lőház pénzügyi bizottsága mai ülésének tárgyat az általános pénzügyi helyzet megvitatása képezte. H e g e d ő s s előadó összegezte az egyes tárcák bevételi, kiadási eredményét. constatálta, hogy új adók nélkül is lehetséges lesz jövőben az egynsult helyreállítani. A miniszterelnök nézetét nyilvání a felett, hogy a jövődi kiegyezés és valutarendezés kérdése a jelentésből mellőztessék. Ezután az egyes tárcák előadóinak jelentései tudomásul vétettek. A függőben maradt tételek tárgyalása holnap délelőttre tüzetett ki.

Sertésvásár.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése

— nov. 18.

Az üzlet változatlan Magyar országú öreg nehéz 42. — 43. fiatal nehéz 43.50 — 45.50. közép 45. — 46. — könnyű 46. — 47. — Szedett nehéz — — — — — közép 45. — 46. — könnyű 46. — 48. — Romániai bakonyi nehéz — — — — — átmeneti, közép — — — — — bakonyi könnyű — — — — — átmeneti, eredeti nehéz — — — — — átmeneti, közép — — — — — átmeneti. Szerbiai nehéz — — — — — átmeneti, közép — — — — — átmeneti, könnyű — — — — — átmeneti. Hízó 1 éves élősuliban 4 % levonással 32. — 36 2 éves — — — — — öreg — — — — — Az árak hizott sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 % százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőknek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérítettnek.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

III Bélet 10 szám

Péntek nov. 21 másodikor

NORA.

Dráma 4 felv. írta Csiky G.

Műsor: szombat „Olivette lakodalmá”

vasárnap „A veres sapka”

Kezdeté 7 órakor.

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold. Főmunkatára: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Hurka-estély.

Vilmos Lajos

éttermében

holnap pénteken a Magyar testvérek zene-kara közreműködése mellett

hurka-estély

tartatik.

Dr. Fáykiss

Szepesi kárpátnövény-kivonata.

Egy üveg használati utasítással 75 kr.

Szepesi kárpát-növény-cukorkák.

Egy skatulya használati utasítással 35 krajczár.

Szepesi kárpát növény-theha.

Csomag használati utasítással 25 krajczár.

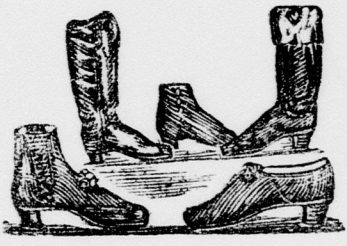
Mell- és tüdőbetegeknek!

Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtatnak és ajánlottak köhögés, hurut, rekedtség koh hurut (szamár hurut), nátház (nátha), szék-mellűség, lélekzetű bajok, oldalsózsák, kiféjlett torokgyulladás, tüdő-gyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségeketben. E gyógyszerek valódi minőségben kaphatók magánul a készítőnél.

Fáykiss József, gyógyszerész. Temesvárott (Jászváros), továbbá: S-A-Ujlyhen: Reichard testvérek. — Nyiregyháza: Szopko gyógyszerész. Budapesten: Török József gyógyszerész. — Miskolczon: Dr. Csáthy Szabó gyógyszerész. — DEBRECZENBEN: dr. Rottschnek Emil és Tamassy Károly gyógyszerésznél.

Legjobb minőség olesó árak mellett.

Üzlet-helyiségem szük volta miatt az abbau felhalmozott legjobb minőségű:

női, férfi és gyermek csizpöket

továbbá

ferfi, női és leány posztó Comdo csizpöket

fiu és férfi csizmákat

vetemesen leszállított árak

molett árusítom el.

Ezután is mint eddig fötőrekvésem oda irányuland a n. é. közönség becses bizalmát kiérdemelni.

Tisztelettel

Falk Ottó,

Debreczen, Czepléd utca a városháza alatt a régi takarékpénztár töszomszédságában.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

Valódi orosz bagaria férfi és fiu csizmák.

Gráci és marburgi férfi csizpök. Kifőltőlegességök gyermek és leánycsizpökben.

Tüdő, torokbetegek (sorradásban szenvedők) és Asthma-betegek

fielmeletnek a belső Oroszországban általam felfedezett gyógynövényre, mely „Herba Homeriana” nevet után neveztettem. Ezen orvoslagn sokszorosan megkísérlet és 5000 kőszűnő levél által bizonyított is a idült bronchiál és tüdőhurutok, üdövéz, elnyálkásodása a lélegző szerveknek, általában pedig Asthma ellen, csomagonként á 60 gramm 2 napra 70 kr-ért kapható. A „Homariana” gyógyhatásáról megjelent könyvek 15 kr. bélyegben való megküldés után kaphatók. Postán csak 5 csomagtól kezdve küldetik.

Minden csomag az ite látható törvényes védjeggyel és néveláírásommal el van látva, mire a n. é. közönséget különösen figyelmeztetem.

Valódi csak akkor, ha általam a „Homariana” feltalálója és elkészítőjéről vétetik. —

Homero Pál
TRIESTBEN (Osztrákország).

Kitüntetve 15 kiállításon folyton a legelső díjakkal legutóbb

London 1883. nemzetközi halászati kiállítás 2 nagy arany érem minősége és elkészítése módjárát.

MÖLLER PÉTER Christániában (Norvégia)

A W. a. és szt. Olafsrend vitéze, a Société de la Pharmacie á Paris levelező tagja, a kir. tudom. társulat tagja Dorthelmában, tiszteltbeli tagj az orvosok társulatának Stocaholmban stb. a Pharmacopoea Norvegika 1854. II. részének szerkesztője. Gyárosa s egyedüli szállítója a Möller féle legtisztább Lofot halmájolajnak (Cod-liver oil)

ára 1 frt. **MÖLLER'S** **COB-LIVER OIL** **Védjegy.**

6 palacknál bérmentre. Imé eladónknak megfelelő kedvezmény. Ezen halmájolaj Möller saját gyárában Kabelwaag, Stamund és Gulvigban a Lofot szigetében a ga boza halak friss, válogatott májából gondosan készíte, s a gyár székelyén általa palackokba töltögetve helyénysarga természetes színnel bír, olíva olajnemű itú a könnyen emészthető voltánál fogva a bel- és külföldi legelső orvosi tekintélyek által a mell- és tüdőbajoknál, görvly-kór, sömör sat, nél a legmég- gében ajánlatik.

Gyermekek előtt ez csakhamar csemegévé válik.

A Möller-féle halmájolaj csupán eredeti tojásdad üvegekben az eredeti árjeggy és zárukaponccsal ellátva adatik el.

A védjegyre is pontosan ügyelni kell, valamint minden palack mellé mellékelt értekezésre is a halmájolaj, annak készítése és hamisításáról. Kaplato a hirdalem valamennyi gyógyszerháza és gyógyszerkereskedésében, s nagyban a főraktár által

Eckardt Pálnál Bécs, III. Ungargasse 12.

Raktárak:

Debreczenben: Főraktár: Csanak József kereskedésben, továbbá dr. Rothstein V. Emil, Göll Ferdinánd, Tamási Károly gyógyszer. Budapestben: Tóth József, Hantel Károly, Pataky Károly gyógyszer. Thall mayer és Seitz fűszerkereskedő. Pillich Ferenc fűszerkereskedő. Aradon: Rozsnyai M. gyógyszer. Marx Adolf, keresk. Földes Kelemen gyógyszer. Csaba: (Békém.) Biener B. keresk. Nagyvárad: Nyíri Gy. gyógyszer. Weisz Bernát keresk. Gyöngyösön: Baruch József gyógyszer. Gyula: (Békém.) Ferenczy Alajos keresk. Hódmező: Grizman Károly gyógyszer. Kolozsvár: Szeki Miklós gyógyszer. Miskolc: Dr. Csáthy Szabolc István. Ujházi Kálmán, Dr. Horcz Mór gyógyszerész. Nagy-Szt-Miklós: Maly János gyógyszerész. Szeged: Tóth Péter, Brem Vilmos, Kovács A. gyógyszer. Máramaros-Szigeth: Marossan A. gyógyszerész. S.-A.-Ujhely: Pinty Ferencz gyógyszerész. Zilahon: Weisz Sámuel gyógyszer. Kula: Niertit Béla gyógyszer. Munkács: Gottler L. gyógyszer. Nyíregyháza: Em. Koranyi gyógyszer. Rimaszombat: Sós László. Trecsen: Simon A. gyógyszer.

Fenyvessy Béláné

női divatterme
f. é. december 1-én

a czeplés utozai volt Bányk jelenleg Kardos ház első emeletére helyezték át.

A jelenlegi helyiségben, Váro-d-utca 2130. sz. a megyeház mellett pedig ez ideig a készlet

tetemesen leszállított áron

árusítatik el, mely ritka alkalomra

legujabb divatu női és gyermek kalapok, főkötők, fejdíszek stb.

olcsó áron

beszerzésére a n. é. hölgyközönség tisztelettel figyelmeztetik.

Ar első valódi nyelvtanulást Hoff János-féle malátakivonati csokorkák kék papírban vannak.

Hoff János malátakivonati egészségi-sör 1 üveg 60 kr.	Hoff János összpontosított malátakivonati 1 üveg frt 1.12, kis üveg 70 kr.
---	--

A bécsi orvosi kitüntések: Dr. Bamberger lovag, Schrotter, Schmitzer, Rokitaneky lovag, Basch lovag, Finger stb. tisztelettel, Berlinben: Dr. Frerichs, Langenbeck lovag, Liebreich Oskar stb. tanár urak rendelik sok betegedési e tben legjobb sikerrel.

Hoff János mell-malata csokorkák 60, 30, 15 és 10 krajával csak kék papírban valódi.	Hoff János malata egészségi csokoládéja 1/2 ko. I. frt 2.40, II. frt 1.60. 1/4 ko. I. frt 1.30, II. frt 90 kr.
--	---

Meggyógyulás mellbetegségből.

tüdőszennvedés, hurutos affectiók, gyomor és emésztési gyengeség, vérszegénység ideggyengeség és elerőtlenedés, sorvadástól, elmaradt kifejlődés, rendetlen működését az alsó szervi tagoknak és dugulástól.

Hoff János urunk

a malata kivonatok feltalálójának és gyártójának, es. k. udvari szállítója Európa legelső fejedelmének, stb. Bécsben, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

E hó 14-n megkaptam egészségi-sörre küldeményét, kérem, hogy napontai használatában fel ne akadjan 28 üveggel e valóban kitűnő malata-sörből ide küldeni s iveskedjek.

Tisztelettel
Károlyi Antal
közén-főraktára a es. k. szab. Duna-gőzhajó-társulatnak.
Pécs, 1878. augusztus 31.

Bátaszék, 1878. szeptember 20.

T. cz. Hoff János-féle malata-egészségi csokoládéja egyike a legkitűnőbb szerkeknek és nevének tökéletesen megfelel. Kérek 5 font á 2.40 és 3 zsebk Hoff János-féle malátakivonati-csokorkát á 60 kr. utánvétellel.

Tisztelettel
Sürgöny, Baboosa, 1884. febr. 13.

Kérek 6 üveg Hoff János-féle malata-kivonati-egészségi-sört azonnal gyorszállítvánny utánvétellel.

Tisztelettel
Sürgöny, 1884. február 22.

Kérek 12 üveg Hoff János-féle malata egészségi sört. Tisztelettel
Gróf Somssich, Baboosa.

Hivatalos gyógyjelentés.

Franciaországban. Nyílt jelentése a csász. katonai nagy kórház Val de Grace főorvosának a sou-parancsnoksághoz Párisban stb. A Hoff János-féle malátakivonati kitűnő erősítő és gyógytápláló szer minden tartós betegségű, hol a beteg étvágya esekély és szükséges jó tápszer, Mell-betegeknél, kiknél gyakori hányás gyengeséget von maga után, ezen szer használatával igen jótékony javulást észleltünk.

Dr. Laveran, főorvos.

Főraktár Deb ezen: Csanak József fűszerk., továbbá Riekl József Zelmos, Geröly Felfőp és Varga Lajos uraknál. Nyíregyháza: Koranyi Imre gyógyszer. Eger: Köhner L. Buzáth L. Ungalmasok gyógyszerháza. Miskolc: dr. Szabó Gyula gyógyszer. Mór Károly, Nagyvárad: Heringh S. Molnár L. gyógyszer. Kiss S. Jankó Antal. Szathmár: Jakó Mihály, továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerházaiban.

60 magas kitüntetés. Alapították 1847, Bécsben és Budapeston 1861 óta

Monogram és ozimer vésések,

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben,

Főpiacz a posta közvetlen szomszédságában levő

aranyműves és vésnök

műhelyemet ujonnan berendeztem s minden e szakmához szükségelt gépekkel felszerelve

szakképzett s ügyes

aranyműves és vésnök

munkásokkal

ellátam.

Legjobb minőségű inga és zsebórák 1 évi jótállással.

Ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden szakomba vágó új munkák készítését, czimer, monogram és betűk vésését, valamint javításokat legszebb kivitellel még gyorsabban és jutányosabban eszközölhetek, mint ennek előtte.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri kész szolgálja

LŐFKOVITS ARTHUR és TÁRSA

órák és ékszerész

DEBRECZEN.

Óra javítások 1 évi jótállással.

Nagy raktár legujabb divatu ékszerekből.

Dus választékú ezüst raktár.

Magyar királyi államvasutak.

65721/1884. szám. B)

Pályázati hirdetmény.

Több vonalunk részére szükséges műhelyi fák szállítáat a jövő 1885 évre, kedvező viszonyok mellett esetleg 2 egymás után következő évre is biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok f. é. december hó 10-ig betérjesztendők, — bánatpénz pedig f. é. december hó 9-ig teendő le.

A részletes pályázati feltételek nemkülönben a szükséges mennyiségekről szerkesztett jegyzékek, ugyszintén a szállítási feltételek anyagszer és feltárkezeési szakosztályunknál, továbbá a szolnoki, miskolci, kolozsvári aradi, és zágrábi illetvezetőségünknel megtekinthetők vagy ugyanott megszerezhetők.

Kelt Budapeston 1884. november hóban.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

Fogfájás
csupán a
FEYTONA
által távolítható el.
Debreczenben

Figy de nézd meg kinek kinek
Dr. Rotschnek V. Emil
czeplés-utcai gyógyszerházaiban.